

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

|| ശ്രീ സംക്ഷേപ സുന്ദരകാണ്ഡം ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീ സംക്ഷേപ സുന്ദരകാണ്ഡം ॥

॥ ശ്രീമദ്രാമായണ പഠനോപക്രമേ അനുസന്ധേയാഃ ശ്ലോകാഃ ॥

രാമാനുജ ഭയാപാത്രം ജ്ഞാനവൈരാഗ്യ ഭൂഷണം ।
ശ്രീമദ്ഭംകടനാമാർയം വന്ദേ വേദാന്തദേശികം ॥ 1 ॥

ലക്ഷ്മീനാഥസമാരംഭാം നാഥയാമുനമധ്യമാം ।
അസ്ഥദാചാർയപർയന്താം വന്ദേ ഗുരുപരംപരാം ॥ 2 ॥

യോ നിത്യമച്യുതപദാംബുജയുഗ്മരുക്മ
വ്യാമോഹതസ്തദിതരാണി തൃണായമേനേ ।
അസ്ഥദ്ഗുരോർഭഗവതോസ്യ ഭയൈകസിന്ധോഃ
രാമാനുജസ്യ ചരണൗ ശരണം പ്രപദ്യേ ॥ 3 ॥

മാതാ പിതാ യുവതയസ്തനയാ വിഭൂതിഃ
സർവ്വം യദേവ നിയമേന മദമ്പയനാം ।
ആദ്യസ്യ നഃ കുലപതേർവ്വകുളാഭിരാമം
ശ്രീമത് തദംഘ്രിയുഗളം പ്രണമാമി മുർധ്വനാ ॥ 4 ॥

ഭൂതം സരശ്ച മഹദാപയ ഭട്ടനാഥ
ശ്രീഭക്തിസാര കുലശേഖര യോഗിവാഹാൻ ।
ഭക്താംഘ്രിരേണു പരകാല യതീന്ദ്ര മിശ്രാൻ
ശ്രീമത് പരാങ്കുശമുനിം പ്രണതോസ്ഥിനിത്യം ॥ 5 ॥

പിതാമഹസ്യാപി പിതാമഹായ
പ്രാചേതസാദേശ ഫലപ്രദായ ।
ശ്രീഭാഷ്യകാരോത്തമ ദേശികായ
ശ്രീശൈല പൂർണ്ണായ നമോ നമസ്താത് ॥ 6 ॥

ശുക്ലാംബരധരം വിഷ്ണും ശശിവർണ്ണം ചതുർഭുജം ।
പ്രസന്നവദനം ധായേത് സർവ്വവിഘ്നോപശാന്തയേ ॥ 7 ॥

യസ്യ ഭിരദവക്രതാഭ്യാഃ പാരിഷ്ഭ്യാഃ പരശ്ശതം |
വിഘ്നം നിഘ്നന്തി സതതം വിഷ്വക്സേനം തമാശ്രയേ || 8 ||

ജ്ഞാനാനന്ദമയം ദേവം നിർമ്മലസ്ഫടികാകൃതിം |
ആധാരം സർവ്വവിദ്യാനാം ഹയശ്രീവമുപാസ്മഹേ || 9 ||

കുജന്തം രാമരാമേതി മധുരം മധുരാക്ഷരം |
ആരുഹ്യ കവിതാശാഖാം വന്ദേ വാൽമീകികോകിലം || 10 ||

വാൽമീകേർമ്മുനിസിംഹസ്യ കവിതാവനചാരിണഃ |
ശൃണ്വൻ രാമകഥാനാഭം കോ ന യാതി പരാം ഗതിം || 11 ||

യഃ പിബൻ സതതം രാമചരിതാമൃതസാഗരം |
അത്യപ്തസ്തം മുനിം വന്ദേ പ്രാചേതസമകൽമഷം || 12 ||

ഗോഷ്പദീകൃതവാരാശിം മശകീകൃതരാക്ഷസം |
രാമായണമഹാമാലാരത്നം വന്ദേനിലാത്മജം || 13 ||

അഞ്ജനാനന്ദനം വീരം ജാനകീശോകനാശനം |
കപീശമക്ഷഹന്താരം വന്ദേ ലംകാഭയംകരം || 14 ||

മനോജവം മാരുതതുല്യവേഗം
ജിതേന്ദ്രിയം ബുദ്ധിമതാം വരിഷ്ഠം |
വാതാത്മജം വാനരയുഗ്മമുഖ്യം
ശ്രീരാമഭൂതം ശിരസാ നമാമി || 15 ||

ഉല്പംഘ്യ സിന്ധോഃ സലിലം സലീലം
യഃ ശോകവഹ്നിം ജനകാത്മജായാഃ |
ആദായ തേനൈവ ദദാഹ ലംകാം
നമാമി തം പ്രാഞ്ജലിരാഞ്ജനേയം || 16 ||

ആഞ്ജനേയമതിപാടലാനനം
കാഞ്ചനാദ്രി കമനീയവിഗ്രഹം |

പാരിജാത തരുമൂല വാസിനം
ഭാവയാമി പവമാനനന്ദനം || 17 ||

യത്ര യത്ര രഘുനാഥകീർത്തനം
തത്ര തത്ര കൃതമസ്താഞ്ജലിം |
ബാഷ്പവാരിപരിപൂർണ്ണലോചനം
മാരുതിം നമത രാക്ഷസാന്തകം || 18 ||

വേദവേദ്യേ പരേ പുംസി ജാതേ ഭഗരഥാത്മജേ |
വേദഃ പ്രാചേതസാ ഭാസീത് സാക്ഷാത് രാമായണാത്മനാ || 19 ||

ചരിതം രഘുനാഥസ്യ ശതകോടി പ്രവിസ്തരം |
ഏകൈകമക്ഷരം പ്രോക്തം മഹാപാതകനാശനം || 20 ||

ശൃണ്വൻ രാമായണം ഭക്ത്യാ യഃ പാദം പദമേവ വാ |
സ യാതി ബ്രഹ്മണഃ സ്ഥാനം ബ്രഹ്മണാ പുജ്യതേ സദാ || 21 ||

വാൽമീകി ഗിരി സംഭൂതാ രാമസാഗര ഗാമിനീ |
പുനാതി ഭൂവനം പുണ്യാ രാമായണ മഹാനഭീ || 22 ||

ശ്ലോകസാരസമാകീർണ്ണം സർഗ്ഗകല്ലോലസംകുലം |
കാണ്ഡഗ്രാഹ മഹാമീനം വന്ദേ രാമായണാർണ്ണവം || 23 ||

യഃ കർണ്ണാഞ്ജലി സംപുടൈരഹരഹഃ സംയക് പിബത്യാദരാത്
വാൽമീകേർവ്വദനാരവിന്ദ ഗളിതം രാമായണാഖ്യം മധു |
ജന്മ വ്യാധി ജരാ വിപത്തി മരണൈരത്യന്ത സോപദ്രവം
സംസാരം സ വിഹായ ഗച്ഛതി പുമാൻ വിഷ്ണോഃ പദം
ശാശ്വതം || 24 ||

തദുപഗത സമാസ സന്ധിയോഗം
സമമധുരോപനതാർത്ഥ വാക്യ ബദ്ധം |
രഘുവര ചരിതം മുനിപ്രണീതം
ഭഗശിരസശ്ച വധം നിശാമയധം || 25 ||

ശ്രീരാഘവം ദശരഥാത്മജമപ്രമേയം
സീതാപതിം രഘുകുലാമ്പയരന്തദീപം |
ആജാനുബാഹുമരവിന്ദ ഭദ്രാലയതാക്ഷം
രാമം നിശാചരവിനാശകരം നമാമി || 26 ||

വൈദേഹീസഹിതം സുരദ്രുമതലേ ഹൈമേ മഹാമണ്ഡപേ
മധ്യേപുഷ്പകമാസനേ മണിമയേ വീരാസനേ സുസ്ഥിതം |
അഗ്ര വാചയതി പ്രഭഞ്ജനസുതേ തത്ത്വം മുനിഭ്യഃ പരം
വ്യാഖ്യാന്തം ഭരതാദിഭിഃ പരിവൃതം രാമം ഭജേ ശ്യാമലം || 27 ||

ആപദാമപഹർത്താരം ദാതാരം സർവ്വസംപദാം |
ലോകാഭിരാമം ശ്രീരാമം ഭൂയോ ഭൂയോ നമാമ്യഹം || 28 ||

ധർമ്മാത്മാ സത്യസന്ധശ്ച രാമോ ദാശരഥിര്യദി |
പൗരുഷേഷാപ്രതിഭന്ദഃ ശരൈനം ജഹി രാവണിം || 29 ||

തപഃ സ്വാധ്യായനിരതം തപസ്വീ വാഗ്വിദാം വരം |
നാരദം പരിപ്രച്ഛാ വാൽമീകിർമ്മുനിപുംഗവം || 30 ||

ശ്രീരഘുനന്ദന പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഥ ശ്രീ സംക്ഷേപ സുന്ദരകാണ്ഡം ||

തതോ രാവണനീതായാഃ സീതായാഃ ശത്രുകർശനഃ |
ഇയേഷ പദമന്വേഷ്ടും ചാരണാചരിതേ പഥി || 1 ||

യഥാ രാഘവനിർമ്മൂക്തഃ ശരഃ ഘസനവിക്രമഃ |
ഗച്ഛേന്തദ്ദഗ്മിഷ്യാമി ലംകാം രാവണപാലിതാം || 2 ||

പ്രവിശ്യ നഗരീം ലംകാം കപിരാജഹിതംകരഃ |
ചക്രേഥ പാദം സവ്യം ച ശത്രുണാം സ തു മുർദ്ധനി || 3 ||

ഭൃഷ്ടമന്തഃപുരം സർവ്വം ഭൃഷ്ടാ രാവണയോഷിതഃ |
ന സീതാ ഭൃശ്യതേ സാധീ വൃഥാ ജാതോ മമ ശ്രമഃ || 4 ||

പ്രവിശന്നിഷ്ഠതംശ്ചാപി പ്രപതന്നുത്പതന്നപി |
സർവ്വമപ്യവകാശം സ വിചചാര മഹാകവിഃ || 5 ||

അശോകവനികാ ചേയം ദൃശ്യതേ യാ മഹാദ്രുമാ |
ഇമാമഭിഗമിഷ്യാമി ന ഹീയം വിചിതാ മയാ || 6 ||

അശോകവനികായാം തു തസ്യാം വാനരപുംഗവഃ |
തതോ മലിനസംവീതാം രാക്ഷസീഭിഃ സമാവൃതാം || 7 ||

ഉപവാസക്യശാം ഭീനാം നിഃശ്വസന്തീം പുനഃ പുനഃ |
ദദർശ ശുക്ലപക്ഷാദൗ ചന്ദ്രരേഖാമിവാഫലാം || 8 ||

താം സമീക്ഷ്യ വിശാലാക്ഷീമധികം മലിനാം കൃശാം |
തർക്കയാമാസ സീതേതി കാരണൈരുപപാദിഭിഃ || 9 ||

അസ്യാ ദേവ്യാ മനസ്തസ്മിൻ തസ്യ ചാസ്യാം പ്രതിഷ്ഠിതം |
തേനേയം സ ച ധർമ്മാത്മാ മുഹൂർത്തമപി ജീവതി || 10 ||

ഏവം സീതാം തദാ ദൃഷ്ട്വാ ഹൃഷ്ടഃ പവനസംഭവഃ |
ജഗാമ മനസാ രാമം പ്രശശംസ ച തം പ്രഭും || 11 ||

രാജാ ദശരഥോ നാമ റഥകുഞ്ജരവാജിമാൻ |
തസ്യ പുത്രഃ പ്രിയോ ജ്യേഷ്ഠസ്താരാധിപനിഭാനനഃ || 12 ||

രാമോ നാമ വിശേഷജ്ഞഃ ശ്രേഷ്ഠഃ സർവ്വധനുഷ്മതാം |
തസ്യ സത്യാഭിസന്ധസ്യ വൃദ്ധസ്യ വചനാത് പിതൃഃ |
സഭാർയഃ സഹ ച ഭ്രാത്രോ വീരഃ പ്രവ്രാജിതോ വനം || 13 ||

തതസ്ത്വമർഷാപഹൃതാ ജാനകീ രാവണേന തു |
സ മാർഗ്ഗമാണസ്താം ദേവീം രാമഃ സീതാമനിന്ദിതാം |
ആസസാദ വനേ മിത്രം സുഗ്രീവം നാമ വാനരം || 14 ||

സുഗ്രീവേണാപി സന്ദിഷ്ടാ ഹരയഃ കാമരുപിണഃ |
ദിക്ഷു സർവ്വാസു താം ദേവീം വിചിന്വന്തി സഹസ്രശഃ || 15 ||

തസ്യാ ഹേതോർവ്വിശാലാക്ഷ്യാഃ സാഗരം വേഗവാൻ പ്ലുതഃ |
യഥാ രൂപാം യഥാ വർണ്ണാം യഥാ ലക്ഷ്മീം ച നിശ്ചിതാം |
അശ്രൗഷം രാഘവസ്യാഹം സേയമാസാദിതാ മയാ || 16 ||

ജാനകീ ചാപി തച്ഛ്രുത്യാ വിസ്മയം പരമം ഗതാ |
സാ ദദർശ കപിം തത്ര പ്രശ്രിതം പ്രിയവാദിനം || 17 ||

താമബ്രവീന്മഹാതേജാ ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
അഹം രാമസ്യ സന്ദേശാത് ദേവി ദൂതസ്തവാഗതഃ || 18 ||

വൈദേഹി കുശലീ രാമസ്ത്വാം ച കൗശലമബ്രവീത് |
ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാതേജാ ഭർത്തുസ്തേനൂചരഃ പ്രിയഃ || 19 ||

സാ തയോഃ കുശലം ദേവീ നിശംയ നരസിംഹയോഃ |
പ്രീതിസംഹൃഷ്ടസർവ്വാംഗീ ഹനുമന്തം അമാബ്രവീത് || 20 ||

കല്യാണീ ബത ഗാഥേയം ലൗകികീ പ്രതിഭാതി മേ |
ഏതി ജീവന്തമാനന്ദോ നരം വർഷശതാദപി || 21 ||

ഭൂയ ഏവ മഹാതേജാ ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
അബ്രവീത് പ്രശ്രിതം വാക്യം സീതാപ്രത്യയകാരണാത് || 22 ||

രാമനാമാങ്കിതം ചേദം പശ്യ ദേവ്യംഗുലീയകം |
പ്രത്യയാർത്ഥം തവാനീതം തേന ദത്തം മഹാത്മനാ || 23 ||

ഗൃഹീത്യാ പ്രേക്ഷമാണാ സാ ഭർത്തുഃ കരവിഭൂഷണം |
ഭർത്താരമിവ സംപ്രാപ്തം ജാനകീ മുദിതാഭവത് || 24 ||

തതോ വസ്ത്രഗതം മുക്ത്യാ ദിവ്യം ചൂഡാമണിം ശുഭം |
പ്രദേയോ രാഘവായേതി സീതാ ഹനുമതേ ദദൗ || 25 ||

തതസ്തു ഹനുമാൻ വീരോ ബഭഞ്ജ പ്രമദാവനം |
ദാസോഽഹം കോസലേന്ദ്രസ്യ രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമ്മണഃ || 26 ||

ന രാവണസഹസ്രം മേ യുദ്ധേ പ്രതിബലം ഭവേത് |
അർദ്രയിത്വാ പുരീം ലംകാമഭിവാദ്യ ച മൈഥിലീം |
സമൃദ്ധാർത്ഥോ ഗമിഷ്യാമി മിഷ്താം സർവ്വരക്ഷസാം || 27 ||

വേഷ്ടയന്തി സ്ഥ ലാംഗുലം ജീർണ്ണൈഃ കാർപ്പാസകൈഃ പടൈഃ |
തൈലേന പരിഷിച്യാഥ തേഘ്നിം തത്രാവപാതയൻ || 28 ||

ഭീപ്യമാനേ തതസ്തസ്യ ലാംഗുലാഗ്രേ ഹനുമതഃ |
രാക്ഷസ്യസ്താ വിരുപാക്ഷ്യഃ ശംസുർദ്ദേവ്യാസ്തദപ്രിയം || 29 ||

മംഗലാഭിമുഖീ തസ്യ സാ തദാസീന്ദഹാകപേഃ |
ഉപതസ്ഥേ വിശാലാക്ഷീ പ്രയതാ ഹവ്യവാഹനം || 30 ||

യദ്യസ്തി പതിശുശ്രൂഷാ യദ്യസ്തി ചരിതം തപഃ |
യദി വാസ്ത്യേകപതീത്വം ശീതോ ഭവ ഹനുമതഃ || 31 ||

ഹനുമതാ വേഗവതാ വാനരേണ മഹാത്മനാ |
ലംകാപുര പ്രദശ്യം തദ്രൂദ്രേണ ത്രിപുരം യഥാ || 32 ||

ഏവമാശ്വാസ്യ വൈദേഹീം ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
ഗമനായ മതിം കൃത്വാ വൈദേഹീമഭ്യവാദയത് || 33 ||

തതഃ സ കപിശാർദ്രൂലഃ സ്വാമിസന്ദർശനോത്സുകഃ |
ആരുരോഹ ഗിരിശ്രേഷ്ഠമരിഷ്ടമരിമർദ്ദനഃ || 34 ||

നിപപാത മഹേന്ദ്രസ്യ ശിഖരേ പാദപാകുലേ |
ദ്യഷ്ടാ സീതേതി വിക്രാന്തഃ സംക്ഷേപേണ ന്യവേദയത് || 35 ||

പ്രീതിമന്തസ്തതഃ സർവ്വേ വായുപുത്രപുരസ്സരാഃ |
മഹേന്ദ്രാഗ്രം പരിത്യജ്യ പുഷ്പുവുഃ പ്ലവഗർഷഭാഃ || 36 ||

നിപേതൂർഹരിരാജസ്യ സമീപേ രാഘവസ്യ ച |
ഹനുമാംശ്ച മഹാബാഹുഃ പ്രണമ്യ ശിരസാ തതഃ |
നിയതാമക്ഷതാം ദേവീം രാഘവായ ന്യവേദയത് || 37 ||

തൗ ജാതാശ്വാസൗ രാജപുത്രൗ വിദിത്വാ
തച്ചാഭിജ്ഞാനം രാഘവായ പ്രദായ |
ദേവ്യാ ചാഖ്യാതം സർവ്വമേവാനുപൂർവ്വ്യാത്
വാചാ സംപൂർണ്ണം വായുപുത്രഃ ശശംസ || 38 ||

വസിഷ്ഠോ വാമദേവശ്ച ജാബാലിരഥ കാശ്യപഃ |
കാത്യായനഃ സുയജ്ഞശ്ച ഗൗതമോ വിജയസ്തഥാ || 39 ||

അഭ്യഷിഞ്ചൻ നരവ്യാഘ്രം പ്രസന്നേന സുഗന്ധിനാ |
സലിലേന സഹസ്രാക്ഷം വസവോ വാസവം യഥാ || 40 ||

ആയുഷ്യമാരോഗ്യകരം യശസ്യം
സൗഭ്രാത്യകം ബുദ്ധികരം ശുഭം ച |
ശ്രോതവ്യമേതന്നീയമേന സദ്ഭിഃ
ആഖ്യാനമോജസ്കരം ഋദ്ധികാമൈഃ || 41 ||

|| ശ്രീമദ്രാമായണ പാരായണ സമാപനേ അനുസന്ധേയ ശ്ലോകക്രമഃ ||

ഏവമേതത്പുരാവൃത്തമാഖ്യാനം ഭദ്രമസ്തു വഃ |
പ്രവ്യാഹരത വിസ്രബ്ധം ബലം വിഷ്ണോഃ പ്രവർദ്ധതാം || 1 ||

ലാഭസ്തേഷാം ജയസ്തേഷാം കൃതസ്തേഷാം പരാഭവഃ |
യേഷാമിന്ദീവരശ്യാമോ ഹൃദയേ സുപ്രതിഷ്ഠിതഃ || 2 ||

കാലേ വർഷതു പർജ്ജന്യഃ പൃഥിവീ സസ്യശാലിനീ |
ദേശോഽയം ക്ഷോഭരഹിതോ ബ്രാഹ്മണാഃ സന്തു നിർഭയാഃ || 3 ||

കാവേരീ വർദ്ധതാം കാലേ കാലേ വർഷതു വാസവഃ |
ശ്രീരംഗനാഥോ ജയതു ശ്രീരംഗശ്രീശ്ച വർദ്ധതാം || 4 ||

സ്വസ്തി പ്രജാഭ്യഃ പരിപാലയന്താം
ന്യായേന മാർഗ്ഗേണ മഹീം മഹീശാഃ |

ഗോബ്രാഹ്മണേഭ്യഃ ശുഭമസ്തു നിത്യം

ലോകാഃ സമസ്താഃ സുഖിനോ ഭവന്തു || 5 ||

മംഗളം കോസലേന്ദ്രായ മഹനീയഗുണാബ്ധയേ |

ചക്രവർത്തിതനുജായ സാർവ്വഭൗമായ മംഗളം || 6 ||

വേദവേദാന്തവേദ്യായ മേഘശ്യാമലമൂർത്തയേ |

പുംസാം മോഹനരൂപായ പുണ്യശ്ലോകായ മംഗളം || 7 ||

വിശ്വാമിത്രാന്തരംഗായ മിഥിലാനഗരീപതേഃ |

ഭാഗ്യാനാം പരിപാകായ ഭവ്യരൂപായ മംഗളം || 8 ||

പിതൃഭക്തായ സതതം ഭ്രാത്യഭിഃ സഹ സീതയാ |

നന്ദിതാഖിലലോകായ രാമഭദ്രായ മംഗളം || 9 ||

ത്യക്തസാകേതവാസായ ചിത്രകൂടവിഹാരിണേ |

സേവ്യായ സർവ്വയമിനാം ധീരോദാരായ മംഗളം || 10 ||

സൗമിത്രിണാ ച ജാനക്യാ ചാപബാണാസിധാരിണേ |

സംസേവ്യായ സദാ ഭക്ത്യാ സ്വാമിനേ മമ മംഗളം || 11 ||

ദണ്ഡകാരണ്യവാസായ ഖണ്ഡിതാമരശത്രുവേ |

ഗൃധ്രരാജായ ഭക്തായ മുക്തിദായാസ്തു മംഗളം || 12 ||

സാദരം ശബരീദത്തഫലമുലാഭിലാഷിണേ |

സൗലഭ്യപരിപൂർണ്ണായ സത്തോദ്രിക്തായ മംഗളം || 13 ||

ഹനുമത്സമവേതായ ഹരീശാഭീഷ്ടദായിനേ |

വാലിപ്രഥമനായാസ്തു മഹാധീരായ മംഗളം || 14 ||

ശ്രീമതേ രഘുവീരായ സേതുപ്ലംഘിതസിന്ധവേ |

ജിതരാക്ഷസരാജായ രണധീരായ മംഗളം || 15 ||

ആസാദ്യ നഗരീം ദിവ്യാം അഭിഷിക്തായ സീതയാ |

രാജാധിരാജരാജായ രാമഭദ്രായ മംഗളം || 16 ||

മംഗളാശാസനപരൈർമ്മദാചാരിയപുരോഗമൈഃ |
സർവ്വൈശ്വ പൂർവ്വൈരാചാരിയൈഃ സത്കൃതായാസ്തു മംഗളം || 17 ||

കായേന വാചാ മനസേന്ദ്രിയൈർവ്വാ
ബുദ്ധ്യാffത്മനാ വാ പ്രകൃതേഃ സ്വഭാവാത് |
കരോമി യദ്യത് സകലം പരസ്ഥൈ
നാരായണായേതി സമർപ്പയാമി || 18 ||

|| ഇതി ശ്രീ സംക്ഷേപ സുന്ദരകാണ്ഡം സംപൂർണം ||